

Sygn. akt IV CO 66/21

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 maja 2021 r.,
na skutek przedstawienia przez Sąd Okręgowy w G.
akt sygn. I ACo [...]
z postanowieniem z dnia 8 lutego 2021 r.,
w celu oznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy
z powództwa C. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Apelacyjnemu w [...] i M. R.-P.
o zapłatę

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

C. B. wniosła do Sądu Okręgowego w G. pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w [...] i M. R.-P.. Postanowieniem z dnia 5 listopada 2020 r. Sąd Okręgowy w G., na podstawie art. 44² pkt 2 k.p.c. przedstawił sprawę Sądowi Apelacyjnemu w [...] celem rozważenia jej przekazania do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Następnie Sąd Apelacyjny w [...], postanowieniem z dnia 8 lutego 2021 r., na podstawie art. 44² pkt 1 k.p.c. przedstawił sprawę Sądowi Najwyższemu celem rozważenia przekazania sprawy

innemu sądowi równorzędnemu poza obszarem właściwości Sądu Apelacyjnego w [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469) z dniem 7 listopada 2019 r., dodano art. 44² k.p.c. Regulacja ta uzupełnia przepisy dotyczące wyznaczenia sądu przez sąd przełożony, który nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności (art. 44 k.p.c.). Wprowadzono nową podstawę zmiany właściwości miejscowej w drodze orzeczenia sądu, w sprawach, których stroną jest Skarb Państwa, a państwową jednostką organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, pozostaje sąd właściwy do rozpoznania sprawy lub sąd nad nim przełożony. Zgodnie z art. 44² k.p.c., jeżeli jednostką tą jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy, to sąd ten z urzędu przedstawia akta sprawy sądowi nad nim przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przedstawiającym (pkt 1). Z kolei, jeżeli roszczenie wiąże się z działalnością sądu przełożonego nad sądem właściwym do rozpoznania sprawy, to sąd właściwy do rozpoznania sprawy z urzędu przedstawia akta sprawy temu sądowi przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przedstawiającym, mającemu siedzibę poza obszarem właściwości sądu przekazującego (pkt 2). Przyjęty mechanizm zapewnia warunki do bezstronnego rozpoznania sprawy, a zmiana właściwości miejscowej, gdy sprawa dotyczy roszczenia związanego z działalnością danego sądu albo sądu nad nim przełożonego, stanowi gwarancję, która ma na celu zażegnanie obaw co do braku obiektywizmu sędziego orzekającego w tym sądzie, które mogą powstać po stronie uczestników postępowania oraz w odbiorze społecznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2020 r. I CO 95/20).

Podstawę wniosku Sądu Apelacyjnego w [...] stanowił art. 44² pkt 1 k.p.c., który dotyczy sytuacji, gdy stroną w sprawie jest Skarb Państwa, a państwową jednostką organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie,

jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy. O ile faktycznie w sprawie pozwany jest Skarb Państwa – Sąd Apelacyjny w [...], to sądem właściwym do rozpoznania sprawy, rozumianej jako roszczenia poddanego pod osąd, jest Sąd Okręgowy w G., a aktualnie przedmiotem rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w [...], jest jedynie wniosek sądu właściwego do rozpoznania sprawy zawarty w postanowieniu z dnia 5 listopada 2020 r. o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu, na podstawie art. 44² pkt 2 k.p.c. W takiej konfiguracji procesowej, Sąd Apelacyjny w [...] jest sądem przełożonym, który mimo, że jest oznaczony w pozwie jako państwowa jednostka organizacyjna Skarbu Państwa, z którą wiąże się dochodzone roszczenie, zgodnie z art. 44² pkt 2 k.p.c., jako sąd przełożony jest właściwy do przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu z sądem przekazującym, mającemu siedzibę poza obszarem właściwości sądu przekazującego. W konsekwencji, jako sąd niewłaściwy nie jest upoważniony do przedstawienia akt sądowi przełożonemu z własnym wnioskiem o przekazanie sprawy na podstawie art. 44² pkt 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2020 r. III CO 4/20).

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji.